

изключителна роля в българското революционно движение през 60-те и 70-те години.

* * *

Явно е, че са много конкретните факти и общите аспекти в живота и дейността на Панайот Хитов, които се нуждаят от нови или допълнителни изследвания. В настоящия очерк част от тях са само набелязани или загатнати. Няколкото десетки доклади, изнесени на Сливенската конференция и подготвени за печат в сборника с материали от нея, обогатяват за пръв път след книгата на К.Косев представите ни за неговата личност, приноси и контакти със съмишленици в страната и емиграцията. Историческият музей в Сливен заслужава нашата признателност и поздравления за своята поредна инициатива за сплотяване на усилията на специалистите по Възраждането. И това е нов безспорен успех за българската историческа наука.

1. Твърде важно е да си припомним, че Ал.Бурмов прави най-доброто научно издание на "Моето пътуване..." още през 1940 г. с подробен коментар и предговор с изследователски характер, в който са начертани и научните проблеми за нужните бъдещи проучвания. Този предговор е всъщност програма за изследвания за П.Хитов и да подчертаем - в периода, когато главната тема за него е Левски и работата му в БРЦК, и, разбира се, новото, което той и БРЦК внасят в революционното движение. Това вече достатъчно ясно говори за значението, което младият учен отдава на Хитов. Още по-важно е, че в това време на забрава и кривотълкувания за войводата Ал.Бурмов дава напълно обективна преценка за него и ролята му. (Вж. изданието, С., 1940, с. V-XVI.) Показателно е, че той не напуска темата "Хитов", връща се към нея многократно, а през 1960 г. печата незавършената си работа "Четническото движение в България през 1867 г." (Избр.произв., т. III, С., 1974, с. 107-128). За късната фаза в творчеството на Ал.Бурмов вж. Кр.Шарова. Новото в незавършената книга на Ал.Бурмов. "Предистория. Образуване и начална дейност на БРЦК" - в: Истор.преглед, 1997, № 8, с. 97-138. 2. К.Косев. П.Хитов. Живот и революционна дейност, С., 1963, 112 с. 3. О.Маждракова. Четата на поп Харитон, С., 1964, 160 с. 4. Незабелязани досега или неизяснени аспекти на хайдушкото движение разработва напоследък сътрудникът в Сливенския исторически музей Вл.Демирев. Вж. в настоящия сборник неговата статия, както и други публикации на същия в музея и в софийски фолклорни периодични издания. 5. Още Ал.Бурмов в предговора си към своето издание на "Моето пътуване..." през 1940 г. макар и накратко дава вярна обективна преценка на значението на Каравеловото издание, на недостойните инсинуации около него и преодоляването им от автора и редактора. Но, както и в други случаи с Каравелов, и до днес продължават да се повтарят нелепите твърдения и във връзка със споменатите на войводата и несправедливите обвинения и "аргументи". Това е реакция на политическите му противници, които си отмъщават за неговата критика срещу техни позиции и прегрешения спрямо народа им и освободителното дело. 6. П.Хитов. Фамилиарни забележки. Спомени (XVIII в. - 1877 г.). Русе, 2003. Съставители и редактори В.Антонова-И.Жейнов. Преди години Н.Хайтов обнародва под своя редакция русенския ръкопис на спомените, но не в автентичния им вид, а с недопустима за подобен извор намеса: промяна на авторовото заглавие и най-важното - на реда на изложение, на стила и езика, със съкращения и добавки по свое усмотрение и без означение и т.н. В този си вид спомените на Хитов са фактически неизползва-